

vladimir nabokov

Lo — Li

TA

Lolita, světlo mého života, žár
mých slabin. Můj hřích, má duše.

El-ó-el-í-té-á: špička jazyka se
vydává na třístupňovou procházku
patrem a na „tři!“ ťuká o zuby.

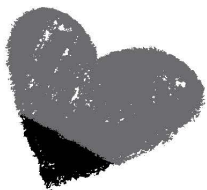

Lo. Li. Ta.

VLADIMIR NABOKOV LOLITA

vladimir nabokov

LO

VI

RA

PŘELOŽIL PAVEL DOMINIK

Copyright © 1955 by Vladimir Nabokov

Translation © Pavel Dominik, 1991, 2003, 2013

Published by arrangement with the Estate of Vladimir Nabokov.

All rights reserved, including the right of reproduction in whole or in part
in any form.

ISBN 978-80-7432-355-3 (ePub)

ISBN 978-80-7432-356-0 (PDF)

ISBN 978-80-7432-357-7 (mobi)

VĚŘE

„Lolita, aneb Zpověď ovdovělého bělocha“ – tak zní dva tituly, pod nimiž se pisateli této poznámky dostaly do rukou podivné stránky, jež tato slova uvozují. Sám jejich autor, Humbert Humbert, zemřel 16. listopadu 1952 ve vazbě na koronární trombózu, několik dní před začátkem svého procesu. Jeho právní zástupce, jinak můj příbuzný a dobrý přítel, ctěný pan Clarence Choate Clark, jenž je nyní zaměstnán u advokacie v hlavním městě, mě požádal, abych tento rukopis připravil k vydání, a svoji prosbu doložil dovětkem z poslední vůle svého klienta, zplnomocňujícím mého vysoce postaveného bratrance, aby jednal podle svého nejlepšího vědomí a svědomí ve všech záležitostech týkajících se přípravy „Lolity“ k otištění. Není vyloučeno, že rozhodnutí pana Clarka ovlivnila skutečnost, že editor, jehož si vybral, právě obdržel Polingovu cenu za skromné dílko („Mají smysly smysl?“), v němž se zabýval analýzou některých patologických stavů a úchylek.

Ukázalo se, že můj úkol je snazší, než jsme tušili. Až na opravu očividných omylů a citlivé potlačení několika neodbytných detailů, jež i přes úsilí samotného „H. H.“ stále přetrvávaly v jeho textu jako milníky a pomníky (připomínající místa a osoby, jež by vkus zamlčel a soucit ušetřil), jsou tyto pozoruhodné paměti vydávány bez úprav. Bizarní přízvisko jejich autora je jeho vlastní nápad; je pochopitelné,

že tato maska – skrze niž jako by prosvítaly dvě hypnotické oči – musela zůstat nedotčena v souladu s přáním jejího nositele. Zatímco příjmení „Haze“ se pouze rýmuje se skutečným příjmením hrdinky, její křestní jméno je příliš pevně protkáno s nejniternější stavbou knihy, než aby je bylo možno pozměnit, a neexistuje pro to (jak laskavému čtenáři jistě neujde) ani žádný pádný důvod. Projeví-li někdo hlubší zájem o zločin „H. H.“, najde několik zmínek v denících ze září a října roku 1952; jeho příčina a smysl by však nadále zůstaly zastřeny rouškou tajemství, nebýt toho, že se paměti ocitly s laskavým svolením pod světlem mé stolní lampy.

Staromódním čtenářům, toužícím sledovat osudy „skutečných“ osob za horizontem „pravdivého příběhu“, mohu poskytnout pár podrobností, jak jsem je získal od pana „Windmullera“ z „Ramsdale“, který si nepřeje být jmenován, aby se snad „dlouhý stín té politováníhodné a mrzké záležitosti“ neotřel o městečko, k němuž se s takovou pýchou hlásí. Jeho dcera „Louise“ nyní chodí na vysokou školu. „Mona Dahlová“ studuje v Paříži. „Rita“ se nedávno provdala za jednoho hoteliéra na Floridě. Manželka „Richarda Schillera“ zemřela při porodu v Gray Star, osadě v nejudlehlejší části Severozápadu, na Boží hod vánoční roku 1952; holčička, kterou přivedla na svět, byla mrtvá. „Vivian Darkbloomová“ napsala biografii „Mé alias“, jež zanedlouho spatří světlo světa; podle kritiků, kteří již rukopis četli, se jedná o její nejlepší dílo. Správci nejrůznějších hřbitovů, o nichž je v knize zmínka, hlásí, že hroby se neotvírají.

Čtenář, který pohlíží na „Lolitu“ jednoduše jako na román, v ní nachází situace a emoce, jež by působily nepříjemně mlhavě, kdyby jejich vyjadřování ředily triviální opisy. Je pravda, že v celém díle se nevyskytuje jediný obscénní výraz; a nejen to, obrněného šosáka, jehož novodobé konvence zvalchovaly tak, že bez záchvatu nevolnosti přijímá marnotratné šiky oplzlostí v banálních románech, bude nepochybně velmi šokovat, že zde je nenajde. Pokud by se však editor ve snaze uspokojit podobné paradoxní požadavky morálky pokoušel

rozmělnit nebo vynechat scény, jež by nějaká moudrá hlava mohla označit za „afrodizické“ (v tomto ohledu viz památné rozhodnutí, jež 6. prosince 1933 učinil ctihodný soudce John M. Woolsey v případě jiné, daleko otevřenější knihy), museli bychom od zveřejnění „Lolity“ upustit vůbec, jelikož právě ty scény, které by někdo mohl nejapně obvinít ze samoučelné smyslnosti, jsou navýsost funkční v rozvíjení tragického příběhu, směřujícího bez oklik k ničemu menšímu, než je morální apoteóza. Cynik může namítnout, že komerční pornografie se snaží o totéž; vzdělanec může oponovat tvrzením, že vášnivá zpověď „H. H.“ je bouří ve sklenici vody, že nejméně dvanáct procent dospělých Američanů, což je „střízlivý“ odhad doktorky Blanche Schwarzmannové (sama mi jej sdělila), si každoročně tak či onak vychutnává tuto výjimečnou zkušenost, kterou „H. H.“ líčí s takovým zoufalstvím, a že kdyby náš šílený pisatel deníků vyhledal onoho osudového léta 1947 zkušeného psychopatologa, k nijakému neštěstí nemuselo dojít. To je pravda, ovšem potom by nebylo ani této knihy.

Promiňte komentátorovi, že opakuje to, co zdůrazňoval ve svých vlastních knihách a přednáškách, zejména že „urážlivé“ bývá často jen synonymem pro „neobvyklé“. Velké umělecké dílo je samozřejmě vždy originální, a tudíž by už z podstaty víceméně šokovat mělo. Nemám v úmyslu glorifikovat „H. H.“ Je bezpochyby strašný, opovrženíhodný, je klasickým příkladem morálního malomocenství, směsicí krutosti a vtipu, která snad prozrazuje nejzazší zoufalství, avšak nepřidává na přitažlivosti některým jeho výlevům. Je nemotorně náladový. Mnohé z jeho případných názorů na lidi a Ameriku jsou směšné. Zoufalá důstojnost pulsující touto zpovědí jej nezprošťuje hříchů ďábelské prohnanosti. Není normální. Není to džentlmen. Avšak s jakým kouzlem umí jeho lkavé housle vyloudit něhu, soucit s Lolitou, nutící nás hltat stránky této knihy, byť jejím autorem opovrhujeme!

Jakožto popis klinického případu se „Lolita“ bezpochyby zařadí mezi klasická díla psychiatrické literatury. Jako dílo

umělecké daleko přesahuje hranice kajícíkovy zpovědi. A přece o mnoho závažnější než její význam pro vědu či její literární hodnota je účinek etický, který by kniha měla vyvolat u seriózního čtenáře, neboť touto významnou osobní studií prosvítá obecné ponaučení; bezprizorné dítě, sobecká matka, dýchavičný maniak – to nejsou pouze živé postavy jedinečného příběhu: varují nás také před nebezpečnými sklony, ukazují na potenciální zlo. „Lolita“ by nás všechny – rodiče, sociální pracovníky, pedagogy – měla přimět, abychom se s ještě větší bdělostí a předvídavostí věnovali úkolu vychovávat lepší pokolení v pokojnějším světě.

JOHN RAY, JR., PHD.

WIDWORTH, MASSACHUSETTS

5. SRPNA 1955

ČÁST PRVNÍ

LOLITA, SVĚTLO mého života, žár mých slabin. Můj hřích, má duše. El-ó-el-í-té-á: špička jazyka se vydává na třístupňovou procházku patrem a na „- tři!“ ťuká o zuby. Lo. Li. Ta.

Byla Lo, prostě Lo, každé ráno, kdy vstojte a v jedné punčošce měřila metr pětapadesát. Lolou byla v kalhotách. Dolly jí říkali ve škole. Jako Dolores se podepisovala. V mém objetí však byla vždycky Lolitou.

Měla předchůdkyni? Měla, opravdu měla. Upřímně řečeno, vůbec žádné Lolity by nebylo, kdybych jednoho léta nemiloval jednu prvotní holčičku. V jednom přímořském království. Kdy že to bylo? Asi tolik let před narozením Lolity, kolik mi bylo toho léta. Nemůžete prodělat, vsadíte-li se, že vrah bude mít svérázný prozaický styl.

Slovutná poroto! Ukázka číslo jedna pojednává o tom, co se stalo předmětem závisti andělů, těch špatně informovaných, slaboduchých, noblesně okřídlených andělů. Pohleďte na tu spleť trnů!

NARODIL JSEM se roku 1910 v Paříži. Můj otec vynikal měkkým srdcem, lehkými mravy a dokonalou všehochutí rasyvých genů: byl synem Francouze a Rakušanky a švýcarským občanem, jemuž v žilách kolovala kapka Dunaje. Hned nechám obíhat několik roztomilých, leskle modrých pohlednic. Patřil mu jeden luxusní hotel na Riviéře. Jeho otec a dva dědečkové kdysi prodávali víno, klenoty a hedvábí. Ve třiceti se oženil s Angličankou, dcerou Jeromea Dunna (toho alpinisty) a vnučkou dvou dorsetských pastorů, odborníků na obskurní obory – paleopedologii a eolské harfy. Má velmi fotogenická máti přišla o život za dost neobvyklých okolností (piknik, blesk), když mi byly tři, a kromě vyhráté kapsičky v nejtemnější minulosti z ní už nic nepřebývá v úžlabinách a úvalech paměti, za něž, pokud vás ještě můj styl neomrzela (píšu pod dohledem), se sklonilo slunce mého útlého dětství – jistě všichni znáte ty voňavé zbytky dne, do nichž na svých toulkách za letního soumraku vstoupíte a na úpatí vrchu jimi projdete; ochmýřené teplo, zlataví komáři.

Sybila, starší sestra mé matky, kterou si vzal a opustil bratranec mého otce, byla v našem úzkém rodinném kruhu považována za jakousi neplacenou guvernanku a hospodyně. Kdosi mi později prozradil, že byla do mého otce zamilovaná a že on toho jednoho deštivého dne s lehkým srdcem využil a všechno pustil z hlavy dřív, než se vyjasnilo. Měl jsem ji moc rád i přes přísnost, tu osudovou přísnost některých jejích zásad. Možná ze mě, až se naplní čas, chtěla vychovat lepšího vdovce, než byl můj otec. Teta Sybila měla azurové, růžově lemované oči a voskovou pleť. Psala básně. Byla poeticky pověřčivá. Tvrdila, že ví, že zemře krátce po mých šestnáctých narozeninách – a nemýlila se. Její manžel, proslulý obchodní cestující v parfémcech, strávil většinu života v Americe, kde si nakonec založil firmu a přišel k jistému jmění.

Vyrůstal jsem jako zdravé, šťastné dítě v průzračném světě obrázkových knížek, čirého písku, pomerančovníků,

přítulných pejsků, výhledů na moře a usměvavých tváří. Úchvatný hotel Mirana se točil okolo mě jako nějaký soukromý vesmír, vybílený kosmos uprostřed ještě většího – modrého, který zářil venku. Všichni, od umývače nádobí po potentáty ve flanelových oblecích, mě měli rádi, všichni mě hýčkali. Postarší Američanky, opřené o vycházkové hole, se nade mnou skláněly jak šikmé věže v Pise. Ruské kněžny, které byly na mizině a neměly na zaplacení mému otci, mi kupovaly drahé bonbóny. A on, *mon cher petit papa*, mě brávil s sebou na projížďky lodkou a na kole, učil mě plavat, potápět se a jezdit na vodních lyžích, četl mi *Dona Quijota* a *Ubožáky*, a já ho zbožňoval a poslouchal na slovo a dmula se ve mně pýcha, kdykoli jsem zaslechl, jak sluhové probírají jeho chvilkové známosti, půvabné a laskavé bytosti, které mě zahrnovaly péčí, vrkaly a prolévaly drahocenné slzy nad mou veselou osiřelostí.

Navštěvoval jsem anglickou školu vzdálenou několik kilometrů od domova, a tam jsem hrával špačky a Škatule, hejbejte se!, dobře prospíval a výborně vycházel se spolužáky i s kantory. Do svých třinácti (tj. do té doby, než jsem poznal svou malou Annabel) jsem zažil pouze dvě vysloveně sexuální zkušenosti: vážný, slušný a čistě teoretický rozhovor o pubertálních překvapeních ve školní růžové zahradě s jedním Američánkem, synem tehdy slavné filmové herečky, kterou vídával v trojrozměrném světě jen tu a tam; a potom pár zajímavých reakcí mého organismu na jisté fotografie, perleťově našedlé stíny s nesmírně jemnými přechody, v Pichonově přepychové *La Beauté humaine*, kterou jsem jednou tajně vylovil v hotelové knihovně pod hromadou časopisů *Graphics* v mramorované vazbě. Později mi otec svým roztomile nonšalantním způsobem poskytl všechny informace o sexu, které jsem podle něho potřeboval; k tomu došlo krátce předtím, než mě poslal – na podzim roku 1923 – do lycea v Lyonu (kde jsem pak strávil tři zimy), jenomže, bohužel, v létě toho roku cestoval s Mme de R. a její dcerou po Itálii a já si neměl komu postěžovat a koho požádat o radu.

ANNABEL, STEJNĚ jako autor, pocházela ze smíšeného manželství, v jejím případě napůl anglického, napůl holandského. Dnes se mi její rysy vybavují daleko mlhavěji než před pár lety, než jsem poznal Lolitu. Existují dva druhy vizuální paměti: jeden, když si člověk s očima dokořán umně vyvolá obraz v laboratoři svého mozku (tehdy vidím Annabel v takových obecných pojmech jako „medová plet“, „útlé paže“, „plavé, krátce zastřižené vlasy“, „dlouhé řasy“, „velká smavá ústa“); a ten druhý, když si okamžitě, s očima zavřenýma, vybavíme na vnitřní tmavé straně víček objektivní, absolutně optickou reprodukci milované tváře, malý prelud v přirozených barvách (přesně tak vidím Lolitu).

Dovolte mi proto, abych se při popisu Annabel korektně omezil na pár slov: byla to roztomilá holčička, o málo měsíců mladší než já. Její rodiče patřili mezi staré přátele mé tety a byli stejně upjatí jako ona. Najali si vilu nedaleko hotelu Mirana. Plešatý, opálený pan Leigh a otlá, napudrovaná paní Leighová (rozená Vanessa van Ness). Jak mi byli odporní! Zpočátku jsme si s Annabel povídali o nejobyčejnějších věcech. Nabírala plné hrsti jemného písku a z výšky ho nechávala protékat mezi prsty. Naše mozky byly naladěny tak, jak to bývalo běžné u malých inteligentních Evropanů za našich časů a v našich kruzích, a proto pochybuji, že by náš zájem o nesmírnost neobydlených světů, tenis, nekonečno, solipsismus a podobně odrážel nějakou naši vrozenou osvícenost. Hebkost a křehkost zvířecích mláďátek nám působila stejně intenzívní bolest. Toužila stát se ošetřovatelkou v některé hladem zkoušené asijské zemi, zatímco já chtěl být slavným špiónem.

Zčistajasna jsme se do sebe šíleně, neohrabaně, bezostyšně, mučivě zamilovali – měl bych dodat beznadějně, neboť ta pomatenost naší vzájemné posedlosti se dala zmírnit jedině tím, že budeme doslova vysávat a vstřebávat každíčkou částičku duše i těla toho druhého. Jenže zde ležel kámen

úrazu – nedokázali jsme se spájet ani tak, jak by si k tomu našli příležitost otrhánkové z nejchudších čtvrtí. Po jednom zběsilém večerním pokusu u nich na zahradě (více o tom později) se jediné nám vyměřené soukromí nalézalo z doslechu, avšak nikoli z dohledu zalidněné části pláže. Tam, v jemném písku, pár kroků od našich dospělých, jsme celá rána lehávali v toporném záchvatu milostné touhy a využívali každého požehnaného obratu v čase a prostoru k vzájemným dotekům: její ruka, napolo skrytá v písku, se ke mně pokaždé pomalu plížila, její štíhlé opálené prsty se náměsíčně kradly blíž a blíž; poté se na dlouhou obezřetnou pouť vydávalo její opalizující koleno. Někdy nám náhodný val z písku, který si uplácaly menší děti, posloužil jako dostatečný úkryt, abychom se letmo otírali slanými rty. Tyto nenaplněné doteky vyvolávaly v našich zdravých a nezkušených mladých tělech takové vzrušení, že ani chladivá modrá voda, pod jejíž hladinou jsme se po sobě nepřestávali sápat, nám nebyla s to přinést úlevu.

Mezi jinými cennostmi, jež jsem poztrácel za svého putování v dospělosti, se ocitl snímek pořízený mou tetou, na němž byla Annabel, její rodiče a usedlý postarší pán napadající na jednu nohu, jistý doktor Cooper, který se toho léta dvořil mé tetě. Všichni tvořili hlouček u stolu v pouliční kavárničce. Annabel nevyšla dobře, skláněla se totiž nad svým *chocolat glacé* a její hubená ramínka a pěšinka ve vlasech bylo asi tak vše, co se dalo rozeznat (neklame-li mě paměť) ve sluneční šmouze, v níž její ztracená roztomilost přecházela; zato já, který jsem seděl poněkud stranou, jsem vyšel na fotografii s jakousi dramatickou sošností – zadumaný chlapec s hustým obočím, v tmavé sportovní košili a dobře padnoucích bílých kalhotách, nohu přes nohu a odvrácený pohled. Fotografie byla pořízena poslední den našeho osudového léta a pouze chvíli před naším druhým a posledním pokusem přechytračit osud. Pod tou nejprůzračnější záminkou (byla to skutečně naše poslední příležitost a na ničem jiném nezáleželo) jsme se vytratil z kavárny na pláž, našli jsme si opuštěný písečný

převis a tam, ve fialovém stínu červených balvanů tvořících jakousi jeskyni, jsme prožili krátké setkání plné lačného laskání, jehož jediným svědkem byly něčí zapomenuté sluneční brýle. Klečel jsem a chystal se zmocnit svého miláčka, když vtom vystoupili z moře dva vousatí plavci, mořský stařec a jeho bratr, a začali nás oplzle povzbuzovat. O čtyři měsíce později podlehla Annabel tyfu na ostrově Korfu.

STÁLE ZNOVU se probírám stránkami těch neblahých memoárů a nepřestávám se sám sebe ptát, zdali ta trhlina, která se potom táhla celým mým životem, nevzešla z jiskřivého mihotání onoho dávného léta. Nebo že by má přílišná touha po tom děvčátku byla prvním důkazem vrozené výjimečnosti? Kdykoli se pokouším zkoumat své vlastní touhy, motivy, činy a tak dál, poddávám se jakési retrospektivní imaginaci, která zásobuje analytickou schopnost nekonečným počtem alternativ a způsobuje, že každá představená dráha se nekonečnou geometrickou řadou větví v šíleně složitém výhledu na moji minulost. Přesto jsem přesvědčen, že jistým magickým a osudovým způsobem byla Lolita počata s Annabel.

Vím také, že otřes z Annabeliny smrti znásobil pocit marnosti z onoho přízračného léta a vytvořil z něho nepřekonatelnou překážku jakémukoli dalšímu milostnému vzplanutí po celá ta chladná léta mého jinošství. Duchovní i tělesné v nás splývalo s dokonalostí, jež se musí dnešním prakticky založeným, krutým dětem s průměrnými mozky jevit nepochopitelná. Ještě dlouho po její smrti jsem cítil, jak její myšlenky protékají mými. Již dávno před naším seznámením jsme mívali stejné sny. Srovnávali jsme si deníčky a objevovali zvláštní spojitosti. Téhož června téhož roku (1919) vlétl do jejího i mého okna zbloudilý kanárek ve dvou tak daleko od sebe vzdálených zemích! Lolito, kéž bys mě ty tak milovala!

Na závěr svého „annabelovského“ období jsem si nechal vyličení naší první nevydařené schůzky. Jednou v noci se jí povedlo ošálit ohavnou ostražitost její rodiny. V hájku za jejich vilou, kde se pnuly mimózy s útlými chvějivými listy, jsme si našli místečko na polorozpadlé nízké kamenné zídce. V temnotě za štíhlými kmeny se mihotaly arabesky osvětlených oken, která, dotknou-li se jich pestré barvy citlivé paměti, mi nyní připomínají hrací karty – nejspíš proto, že nepřítel zaměstnával bridž. Chvěla se a cukala, když jsem líbal

koutek jejích pootevřených rtů a horký lalůček jejího ucha. Nad našimi hlavami, mezi siluetami dlouhých štíhlých listů, bledě zářil hrozen hvězd; roztřesená obloha mi připadala právě tak nahá jako ona pod letními šaty. Uviděl jsem její tvář na obloze, podivně zřetelnou, jako by vysílala své vlastní slabé záření. Její nohy, její nebeské nepokojné nohy nebyly příliš těsně u sebe, a když moje ruka nahmatala to, co hledala, přelétlo přes ty dětské rysy cosi zasněného a vyplašeného, napůl rozkoš, napůl bolest. Seděla o něco výš než já, a kdykoli ji její osamělá extáze přiměla, aby mě políbila, ospalým, něžným, malátným pohybem vzbuzujícím téměř lítost skláněla hlavu a její nahá kolena lapala a tiskla mé zápěstí a opět stisk povolovala, a její rozechvělá ústa, zkřivená trpkostí nějakého záhadného nápoje lásky, se v sykavém nadechnutí přibližovala k mé tváři. Pokoušela se ulevit milostné bolesti nejprve tím, že hrubě drhla svými rty o mé; potom se má milovaná odtahovala a nervózně pohazovala vlasy a za chvíli se ke mně znovu z temnot přibližovala a nechávala mě, abych se pásl na jejích otevřených ústech, zatímco já, se štědrostí, která jí byla ochotna nabídnout všecko – mé srdce, můj krk, mé útroby –, jsem ji nechal v neohrabané pěstičce třímát žezlo mé vášně.

Vybavuje se mi vůně nějakého toaletního pudru – mám dojem, že ho štípla španělské komorné své matky –, byl to nasládlý, laciný pižmový parfém. Mísil se s její vlastní marcipánovou vůní a moje smysly se zčistajasna naplnily po okraj: náhlý šramot v blízké křovině nedovolil, aby přetekly. A jak jsme se od sebe odtrhávali a s rozbolavělými žilami naslouchali šustotu, který měla na svědomí nejspíš zatoulaná kočka, ozvalo se z domu volání její matky, jehož tón nabýval na zuřivosti – a do zahrady se těžce vbelhal doktor Cooper. Avšak ten mimózový hájek – hvězdný opar, mihotání, medově orosené listy a bolest ve mně zůstaly, a ta dívenka s nohama omývanýma mořem a ohnivým jazykem mě od té doby nepřestala pronásledovat, než jsem konečně, o čtyřiaadvacet let později, její kouzlo přemohl tím, že jsem si ji převtělil v jinou.

ZDÁ SE MI, když se tak ohlížím po dnech svého mládí, jako by odlétaly v náhlém poryvu vybledlých vracejících se útržků, podobné jitrním metelicím použitého toaletního papíru, které člověk cestující vlakem vídává vířit v těsném závěsu za posledním vagónem. Ve svých hygienických vztazích s ženami jsem byl praktický, ironický a čilý. Za svých studií v Londýně a Paříži jsem vystačil s placenými milenkami. Studoval jsem příkladně a přičinlivě, třebaže s nevalným úspěchem. Zpočátku jsem měl v úmyslu, po vzoru spousty talentů *manqué*, vystudovat psychiatrii; jenže já byl mnohem víc než *manqué*, něco jako: jsem tak divně vyčerpaný, pane doktore, padá na mě taková tíseň; a přisedlal jsem na anglickou literaturu, kde davy zamindrákovaných básníků končí jako učitelé s dýmku navlečení do tvídu. Paříž mi vyhovovala. Diskutoval jsem s exulanty o sovětských filmech. Sedával jsem s uraniky v kavárně Des Deux Magots. V obskurních časopisech mi tiskli krkolomné eseje. Skládal jsem pastiše:

... Fräulein von Kulp
 snad se otočí, dveře hladí dlaní,
 nepůjdu za ní. Ani za Frescou. Ani
 za tím rackem.

Nad mou studií s názvem „Proustovské téma v Keatsově dopise Benjaminu Baileymu“ se uznale pousmívalo šest znalců ze sedmi, kteří ji četli. Pustil jsem se do „*Histoire abrégée de la poésie anglaise*“ pro jedno prominentní nakladatelství a poté jsem začal dávat dohromady příručku francouzské literatury pro anglicky mluvící studenty (doplněnou vybranými ukázkami z anglických autorů), na níž jsem potom pracoval po celá čtyřicátá léta a jejíž poslední svazek byl v době mého zatčení téměř hotov k tisku.

Našel jsem si práci – učil jsem anglicky skupinu dospělých Pařížanů ve čtvrti Auteuil. Potom mě na pár zim zaměstnalo

jedno chlapecké gymnázium. Čas od času jsem využil známostí mezi sociálními pracovníky a psychiatry a navštěvoval jsem s nimi různé ústavy, jako sirotčince a polepšovny, kde jsem mohl pozorovat pobledlé dospívající dívky se stejně dokonalou beztrestností, jakou nás obdařují sny.

Nyní mi dovozte vyslovit následující myšlenku. Ve výseči mezi devíti a čtrnácti lety se setkáváme s dívkami, jež jistým očarovaným poutníkům, dvakrát i mnohokrát starším než ony, odhalují svou pravou podstatu, která není lidská, nýbrž nymfická (to jest démonická), a já navrhuji, abychom tato vyvolená stvoření pojmenovali „nymfičky“.

Čtenář si všimne, že pojem časový nahrazuji pojmem prostorovým. Rád bych totiž, aby čtenář chápal „devět“ a „čtrnáct“ jako zřetelné obrysy – zrcadlové pláže a růžové skály – čarovného ostrova, který obývají tyto nymfičky a jež obklopuje širé moře zahalené v mlžném oparu. Jsou mezi těmito dvěma věkovými hranicemi nymfičkami všechna děvčátka? Ovšemže ne! Jinak bychom, totiž my zasvěcení, my osamělí mořeplavci, my nymfomilové už dávno zešileli. Ani hezká tvářička ještě není kritériem, stejně jako vulgarita (či alespoň to, co si pod tím pojmem ta která společnost představuje) nutně nevyklučuje přítomnost jistých charakteristických rysů – k smrti odsouzené krásy, prchavého, proměnlivého, duši rozechvívajícího zrádného půvabu –, jimiž se nymfička odlišuje od svých vrstevnic, nesrovnatelně závislejších na prostorovém světě synchronních jevů než na onom přízračném ostrově vytrženého času, kde si Lolita hraje se svými družkami. Mezi týmiž věkovými hranicemi je počet pravých nymfiček nižší než počet dočasně nehezkých nebo pouze hezkých nebo „roztomilých“, či dokonce „sladkých“ a „přitažlivých“, nijakých, baculatých, beztvarých, studenokrevných, v podstatě lidských holčiček s kulatými bříšky a copánky, které mohou, ale také nemusí dospět v krasavice (jen se koukněte na ty šeredky v černých punčoškách a bílých kloboučcích, které se proměnily v úchvatné hvězdy filmového plátna). Předložíte-li normálnímu muži skupinovou fotografii školaček nebo

skautek a řeknete mu, aby vybral nejhezčí, nemusí bezpodmínečně ukázat na nymfičku. Člověk musí být umělec i šílenec, bezmezně melancholický tvor s bublinkou žhavého jedu ve slabinách a věčným ohněm nesmírné smyslnosti v citlivé páteři (jak se musí hrbít a skrývat!), aby podle nevyslovitelných příznaků – jemně kočkovitého tahu lícní kosti, útlých ochmýřených končetin a jiných indicií, jež mi zoufalství, stud a slzy něhy nedovolí vyjmenovat – okamžitě rozpoznal malého anděla smrti mezi obyčejnými dětmi: stojí tam, jimi nepoznán, a není si vědom své fantastické moci.

Dále, jelikož pojem času zde hraje tak magickou roli, badatele by nemělo překvapit zjištění, že mezi dívkou a mužem musí existovat věkový rozdíl několika let, podle mě minimálně deseti, obvykle třiceti až čtyřiceti, v několika známých případech dokonce až devadesáti, aby muž kouzlu nymfičky podlehl. Je třeba nalézt ohnisko, určitou vzdálenost, kterou s rozechvěním překonává vnitřní zření, i určitý kontrast, který s vyjeknutím zvrácené rozkoše vnímá mysl. Když jsme byli oba ještě dětmi, neviděl jsem ve své Annabelince nymfičku; byl jsem stejný jako ona, čítankový malý faun na stejné čarovném ostrově času; kdežto dnes, po uplynutí devětadvaceti let – píše se září 1952 –, mám dojem, že v ní poznávám prvotního osudového elfa mého života. Milovali jsme se nezralou láskou, poznamenanou zběsilostí, jež tak často pustoší životy dospělých. Měl jsem dobrý kořen a přežil jsem; jed však zůstal v ráně a rána se nikdy nezacelila, a já brzy přišel na to, že dospívám uprostřed civilizace umožňující pětadvacetiletému muži, aby se dvořil dívce, které je šestnáct, ale ne takové, které je dvanáct.

Není tedy divu, že za pobytu v Evropě se můj život dospělého obludně rozpoltil. Upřímně řečeno, udržoval jsem takzvaný normální poměr se značným počtem pozemšťanek majících místo nader dýně nebo hrušky, avšak uvnitř mě spaloval pekelný plamen lokalizované smyslné žádosti po každé kolemjdoucí nymfičce, k níž jsem se jakožto zákonů dbalý strašpytel nikdy neodvážil přiblížit. Osoby ženského pohlaví,

s nimiž jsem si užívat směl, nebyly ničím jiným než utišujícími prostředky. Skoro bych řekl, že pocity, které ve mně vzbuzovala soulož zvaná přirozená, se téměř navlas podobaly těm, jež zažívají normální urostlí chlapi obcující se svými normálními urostlými družkami v onom jednotvárném rytmu, který otrásá světem. Potíž byla v tom, že tito pánové nepostřehli – zatímco já ano – záblesky nesrovnatelně palčivějšího blaha. Nejkalnější z mých polucemi končících snů byl tisíckrát marnivější než všechna cizoložství, která si dokáže představit ten nejmužnější a nejgeniálnější spisovatel či nejnadanější impotent. Můj svět se rozštěpil. Uvědomoval jsem si nikoli jedno, ale dvě pohlaví, a ani jedno mi nepatřilo, obě by anatom označil jako ženská. Ale pro mě, hledícího prizmatem svých pocitů, „byl mezi nimi stejný rozdíl jako mezi pojmy a dojmy“. To všechno si teď uvědomuji. Avšak ve dvaceti a ještě ani po třicítce jsem se ve svém trápení tak dobře nevyznal. Zatímco mé tělo vědělo, po čem prahne, rozum každou jeho žádost odmítal. Jednou jsem se strachoval a styděl, podruhé jsem podléhal ukvapenému optimismu. Společenská tabu mě škrtila. Psychoanalytici mě mámili takzvaným osvobozením od takzvaného libida. Skutečnost, že milostné vzrušení ve mně vyvolávaly pouze Annabeliny sestry, její komorné a družičky, mi někdy připadalo jako příznak bližícího se šílenství. Jindy jsem si zase namlouval, že všechno je jenom otázka přístupu, že na tom vážně není nic špatného, poutají-li mou pozornost holčičky. Dovolují si laskavému čtenáři připomenout, že v Anglii se v jedné pasáži „Zákona o dětech a nezletilých“ z roku 1933 setkáváme s pojmem „děvčátko“ (*girl-child*) definovaným slovy „dívka, které je víc než osm, ale méně než čtrnáct let“ (pro dívky od čtrnácti do sedmnácti zní statutární definice „mladistvá“). Naproti tomu ve státě Massachusetts ve Spojených státech amerických znamená termín „narušené dítě“ technicky vzato dítě „mezi sedmi a sedmnácti lety“ (které se nadto pravidelně stýká se zkaženými a amorálními osobami). Hugh Broughton, pisatel polemik za Jakuba I., dokázal, že Rachab se stala nevěstkou ve věku deseti let. Všechno je to moc zajímavé a já

bych se skoro vsadil, že už mě vidíte s pěnou u huby; ale ne, kdepak, to jenom cvrnkám do mističky blešky šťastných myšlenek. Zde jsou další obrázky. Tak třeba Vergilius, který sice opěvoval nymfičky, ale nejspíš dával přednost chlapeckému podbřišku. Tady zase dvě předmanželské děti Nilu, dcerky krále Achnatona a královny Nefertiti (tenhle královský párek jich měl rovných šest), na sobě nic než hrozny náhrdelníků ze zářivých korálků, natažené na polštářích, nedotčené po třech tisících letech, se sametově hnědými tělíčky, nakrátko sestříhanými vlasy a protaženými ebenovými očima. Tady několik desetiletých nevěst, přinucených usednout na fascinum, mužský úd ze slonoviny, v chrámech klasické vzdělanosti. Manželství a pohlavní styk před pubertou jsou ještě dnes zcela běžné v některých provinciích východní Indie. Osmdesátiletí uslintaní starci kopulují s osmiletými holčičkami a nikomu to nevadí. Ostatně Dante zahořel šílenou láskou ke své Beatrici, když jí bylo sotva devět, té nalíčené, rozkošné a roztomilé dívence v karmínových šatech, ověšené drahými kameny; bylo to roku 1274 ve Florencii na soukromé slavnosti v tom líbezném měsíci máji. A když se Petrarca zbláznil do své Laury, byla dvanáctiletou plavovlasou nymfičkou, běžící ve větru, pelu a prachu, sama jak letící kvítek na překrásné pláni, když ji vypátral pohledem z vrchů ve Vacluse.

Buďme však korektní a kulturní. Humbert Humbert se snažil sekat dobrotu, seč mu síly stačily. Věřte nevěřte, vážně se snažil. K obyčejným dětem choval největší ohledy, byly přece tak čisté a zranitelné, a za nic na světě by se neodvážil ohrožit nevinnost dítěte, jakmile měl pocit, že by se mohl dostat do maléru. Ale jak se jeho srdce rozbušilo, když uprostřed hloučku neviňátek zahlédl démonické dítě – „*enfant charmante et fourbe*“ – zamlžený pohled, zářivé rty, deset let v chládku, necháš-li na sobě znát, že se na ni díváš. A tak šel život. Humbert stačil dokonale na styk s Evou, ale toužil po Lilit. Stadium rozpuku nader se objevuje brzy (10,7 roku) v sérii somatických změn provázejících dospívání. Dalším dostupným údajem o pohlavním zrání jsou první známky

pigmentovaných chloupků na pohlaví (11,2 roku). Má miska je po okraj plná blešek.

Ztroskotaná loď. Atol. Sám s třesoucí se dcerunkou nějakého utonulého pasažéra. Drahoušku, vždyť je to jenom hra! Jak nádherná byla má vysněná dobrodružství, když jsem sedával na tvrdé lavičce v parku a předstíral, že mě uchvátíla rozechvělá kniha! Okolo tichého učence si pohrávaly nymfičky, jako by byl nějakou důvěrně známou sochou nebo částí světla a stínu pod starým stromem. Jednou takhle nějaká dokonalá malá krása ve skotské sukýnce dupla vedle mě obrněnou nohou na lavičku, vnořila do mě útlé paže a převázala si řemínek na kolečkové brusli, zatímco já se ve slunečním svitu rozpustil, knihu místo fíkového listu, když se jí plavé prstýnky rozlily po odřeném koleně, a stín stromu, o který jsem se s ní dělil, se tavil a tepal na její průsvitné nožce kousek od mé tváře připomínající chameleóna. Jindy se zase nade mne v metru naklonila zrzavá školačka a pohled na rezavý chomáček v podpaží byl zjevením, které mi kolovalo v krvi několik týdnů. Mohl bych zde vypočítat celou řadu podobně jednostranných chvilkových vzplanutí. Nejedno z nich končilo pronikavou příchutí pekla. Stalo se například, že jsem si ze svého balkónu nikoli poprvé v osvětleném okně přes ulici všiml čehosi, co se podobalo nymfičce svlékající se před úslužným zrcadlem. Ta osamělost, ta vzdálenost propůjčila pohledu výjimečně žádostivý půvab, který mě nutil hnát se jako o závod k samotářskému uspokojení. Ale něžný model aktu, před nímž jsem právě poklekl, se zničehonic ďábelsky proměnil v odpornou, světlem lampy ozářenou nahou paži muže ve spodkách, čtoucího noviny u otevřeného okna v žáru vlahé, beznadějně letní noci.

Skákání přes švihadlo, nebe-pekle-ráj. Ta stařena v černém, která se posadila vedle mě na moji lavičku, na můj skřípec radosti (pode mnou zrovna hledala nymfička ztracenou kuličku), a zeptala se, ježibaba jedna nestoudná, jestli mě nezlobí žaludek. Ach, nechte mě v mém rozkvétajícím parku, v mé mechové zahradě! Ať si okolo mě hrají navěky. A ať nikdy nedorostou.

À PROPOS: často mi vrtalo hlavou, co se s těmi nymfičkami později stane. Je v tomhle ze železa vytepaném světě křížujících se příčin a následků možné, aby skrytý tep, o nějž jsem je obral, neovlivnil *jejich* budoucnost? Zmocnil jsem se jí – a přitom si to vůbec neuvědomila. Nic proti tomu. Ale neprovalí se to někdy později? Nezkřížil jsem nějak cestu jejího osudu tím, že se její obraz stal součástí mé skryté slasti? Ano, byl to, a stále je, zdroj krásných i krutých pochybností!

Poznal jsem však, jak vypadají tyhle roztomilé, k šílenství přivádějící nymfičky s útlými pažemi, když dospějí. Vzpomínám, jak jsem si jednoho pošmourného jarního odpoledne vykračoval po rušné ulici v blízkosti Madeleine. Rychlým, cupitavým krokem na jehlách mě minula malá hubená holka, takřka současně jsme se po sobě ohlédli, zastavila se a já ji oslovil. Sahala mi sotva k chloupkům na prsou a měla přesně takovou kulatou tvářičku s dólíčky, jakou mívají spousty malých Francouzek; zamlouvaly se mi její dlouhé řasy a přiléhavé šaty svírající v perleťové šedi její mladé tělo, které si stále zachovávalo – a to byla ta nymfická ozvěna, to slastné mrazení, ten skok ve slabínách – cosi dětského, družícího se s profesionálním *frétillement* jejího čilého zadečku. Zeptal jsem se jí na cenu a ona okamžitě s melodickou, stříbrozvukou určitostí odpověděla (ptáče, hotové ptáče!): „Cent.“ Pokoušel jsem se smlouvat, jenže jí neušla ta hrozná opuštěná touha v mém sklopeném pohledu, zabodnutém z té výšky do jejího kulatého čela a laciného kloboučku (pentle, kyticíky), šibalsky mrkla, řekla: „*Tant pis*,“ a jako by se měla k odchodu. Vždyť jsem ji ještě před třemi lety mohl vídávat, jak se vrací domů ze školy! Tahle představa o všem rozhodla. Vedla mě obvyklým příkrým schodištěm, kde se jako obvykle ozval zvonek, uvolňující jednomu *monsieurovi*, který nemusel stát o střetnutí s jiným *monsieurem*, cestu do nuzné špeluňky, kde byla všehovšudy jenom postel a bidet. Jako obvykle si hned řekla o svůj *petit cadeau* a jako obvykle jsem se jí zeptal na jméno

(Monique) a věk (osmnáct). Byl jsem poměrně dobře obeznámen s banálními manýrymi šlapek. Všechny odpovídají „*dix-huit*“ – příjemným šveholem s názvukem neodvolatelnosti a promyšleného podvodu, který z těch ubožátek tryská až desetkrát denně. Ale pokud jde o Monique, nebylo pochyb, že si k svému věku pár let přidala. Odvodil jsem si to z mnoha detailů jejího pevného, pěkného, podivně nedospělého těla. S udivující rychlostí se svlékla a na okamžik stála zpola zachumlaná do ucourané záclony a s dětinskou radostí, zoufale ztracená, naslouchala nějakému flašinetáři, vyhrávajícímu v houstnoucím soumraku dole na dvorku. Když jsem si prohlédl její drobné ruce a obrátil její pozornost na umouněné nehty, naivně se zakabonila: „*Oui, ce n'est pas bien,*“ a zamířila k umyvadlu, ale já řekl, že to nevadí, že to vůbec nevadí. Plavé, nakrátko ostríhané vlasy, světle šedé oči a bledá pleť – byla zkrátka neskonale okouzlující. Boky neměla větší než dřepící chlapec, vlastně se nerozpakuji říci (a to je ten pravý důvod, proč s vděčností otálím v té tylově šedé komůrce paměti s malou Monique), že mezi těmi nějakými osmdesáti *grues*, jež jsem nechal na sobě pracovat, ona jediná mě obdařila bolestným záchvěvem skutečné slasti. „*Il était malin, celui qui a inventé ce truc-là,*“ poznamenala roztomile a stejně svižně a elegantně vklouzla zase do šatů.

Požádal jsem ji o další, pečlivěji připravenou schůzku na pozdější hodinu toho večera a ona mi navrhla, abychom se sešli v devět v kavárně na nároží, a dušovala se, že si za celý svůj mladý život ještě nikdy z nikoho neudělala dobrý den. Vrátili jsme se do stejného pokoje a já jsem to nemohl vydržet a řekl jsem jí, že je moc hezká, na což odpověděla skromně: „*Tu es bien gentil de dire ça,*“ a pak, když si všimla toho, čeho jsem si všiml i já v zrcadle odrážejícím náš malinký ráj – té hrozné grimasy něhy se zaťatými zuby, která mi zkřivila ústa –, poslušná malá Monique (nymfička jak se patří!) chtěla vědět, jestli si má ze rtů setřít červenou rtěnku *avant qu'on se couche* pro případ, že bych ji chtěl líbat. Ovšem že jsem chtěl. Nechal jsem se jí unést tolik jako dosud žádnou mladou dívkou,

a moje poslední vidina toho večera – Monique s dlouhými řasami – má příchutř radosti, jakou ve vztahu k jakékoli události ve svém ponižujícím, ničemném a chmurném milostném životě nacházím zřídka. Vypadala ohromně potěšeně, když jsem jí přidal padesátku. Potom odhopsala do dubnového nočního mrholení a Humbert Humbert se těžce ploužil v jejím úzkém stínu. Zastavila se před výlohou a hlasem překypujícím nadšením řekla: „*Je vais m'acheter des bas!*“ a mně snad nikdy z paměti nevytizí způsob, jakým její pařížské nedospělé rty explodovaly na slově „*bas*“; vyslovila ho s vervou, která změnila „a“ v krátké, životaplňné, výbušné „o“, jako ve slově „*bot*“.

Nazítří jsem s ní měl schůzku ve čtvrt na tři odpoledne u sebe v bytě, ale ta už se tak nevydařila, dívenka jako by přes noc pozbyla trochu mládí, jako by víc dospěla v ženu. Rýma, kterou mě nakazila, mě přinutila zrušit čtvrtou schůzku, a přiznám se, že mě ani nemrzelo, že rozbívím citovou řadu, jež mě hrozila obtížit srdcervoucimi představami a vytrádit se v hloupém zklamání. Ať tedy něžná, útlá Monique zůstane takovou, jakou byla celých těch pár minut: delikventní nymfičkou probleskující skrze mladou, prakticky založenou děvku.

Naše krátká známost byla prvním krokem myšlenkového pochodu, jenž asi připadá dost pochopitelný čtenáři, který se vyzná. Inzerát v oplzlém časopise mě jednoho krásného dne, kdy jsem si dodal odvahy, zavál do kanceláře Mlle Edith, která mi bez dlouhých okolků začala nabízet, abych si ze sbírky nic neříkajících fotografií v dost usmoleném albu vybral spřízněnou bytost („*Regardez-moi cette belle brune!*“). Když jsem album odstrčil a podařilo se mi ze sebe jakžtakž vymáčkout svoji zločinnou neodolatelnou touhu, zatvářila se, jako by mi chtěla ukázat dveře. Zeptala se nicméně, kolik jsem ochoten zaplatit, a poté se uvolila zaříditi mi spojení s osobou *qui pourrait arranger la chose*. Na druhý den mě zmalovaná, užvaněná, česnekem páchnoucí astmatická ženština s téměř fraškovitým přízvukem a černým knírkem nad brunátným rtem zavedla

do bytu, v němž sama zjevně žila, a tam, když si nejprve oču-
cala rozplácené konečky tlustých prstů, aby zdůraznila roz-
košné, dosud neposkvrněné kvality svého tovaru, teatrálně
rozhrnula závěs a odhalila část nějakého pokoje, kde podle
všeho početná a nepořádná rodina spávala. V té chvíli v něm
nikdo nebyl, jenom nějaká obludně tučná, odporně škaredá,
přinejmenším patnáctiletá holka s mohutnými pletenci čer-
ných vlasů, které měla svázané červenými stuhami. Seděla
na židli a mechanicky chovala v náručí plešatou panenku.
Když jsem zavrtěl hlavou a chystal se z pasti vycouvat, za-
čala o překot drmolící ženská stahovat z torza mladé obryně
ušmudlaný vlněný svetr. Potom, jakmile pochopila, že jsem
rozhodnut odejít, trvala na *son argent*. Dveře na konci po-
koje se otevřely a do sporu se vmísili dva muži, kteří obědvali
v kuchyni. Byli všelijak zpotvoření, svlečení do půl těla, velmi
osmahlí, a jeden z nich měl na očích tmavé brýle. Za nimi vy-
kukoval nějaký chlapeček a pobryndané batole s křivýma no-
hama. S nestoudnou logikou strašidelného snu ukazovala ta
rozlícená kuplířka na muže v brýlích a mlela, že kdysi sloužil
u policie, *lui*, tak prý mám raději udělat to, co se po mně žádá.
Přistoupil jsem k Marii – neboť tak se ten zázrak jmenoval –,
která zatím potichu přesunula své těžké půlky na židličku
u kuchyňského stolu a pustila se do nedojedené polévky, za-
tímco batole sáhlo po panence. Vlna lítosti zdramatizovala
moje hloupé gesto a já jí vrazil do lhostejné ruky bankovku.
Podala můj dárek vysloužilému detektivovi, načež mě milos-
tivě propustili.

NEVÍM, ZDA to album té kuplířky nebylo snad jen dalším článkem v sedmikráskovém věnečku osudu, ale brzy nato jsem se rozhodl, že se s ohledem na vlastní bezpečnost ožením. Napadlo mě, že běžný denní režim, domácí strava, všechny manželské návyky, preventivní pravidelnost prostocviků v ložnici a kdoví, nakonec i rozvinutí určitých morálních hodnot, určitých duchovních náhražek, mi třeba pomohou ne-li s ničemnými a nebezpečnými touhami skoncovat, tedy je alespoň držet na uzdě. Něco málo peněz, jež mi připadly po smrti mého otce (nic světohorného, hotel Mirana byl už dávno prodán) ve spojení s mou nápadnou, třebaže poněkud drsnou mužnou krásou, mi umožnilo vydat se na lov s klidem a rozvahou. Po dlouhé úvaze padl můj los na dceru jednoho polského lékaře: ten dobrý muž mě shodou okolností léčil z návalů závratě a tachykardie. Hrávali jsme spolu šachy a jeho dcera na mě přitom hleděla od malířského stojanu, půjčovala si mé oči nebo klouby a zasazovala je do kubistické mazanice, jaké blahé paměti malovaly vzdělané slečinky místo jehňátek a jehněd. Dovolte, abych ještě jednou tiše zdůraznil: byl jsem a stále jsem, i přes *mes malheurs*, výjimečně pohledný muž – jsem vysoký, mám jemné tmavé vlasy, rozvážné pohyby a zádumčivé, leč o to svůdnější způsoby. Výjimečná mužnost často odráží na vnějších rysech člověka cosi zasmušilého a zaníceného, vztahujícího se k tomu, co musí skrývat. A to byl právě můj případ. Bohužel jsem si byl dobře vědom, že stačí kývnout malíčkem, a k nohám mi padne jakákoli dospělá žena; po pravdě řečeno jsem si takřka zvykl nevěnovat ženám přílišnou pozornost, aby se mi samy nevrhaly do chladného klína jako uzrálý plod. Být tím, čemu se říká *français moyen*, a bažit po přízni oslňujících krás, mohl jsem mezi tou spoustou poblázněných venuší, které narážely o mou chmurnou skálu, snadno najít daleko půvabnější stvoření, než byla Valerie. Můj výběr však uspíšily úvahy, jejichž podstatou byl, jak jsem pochopil příliš pozdě, žalostný kompromis. To všechno napovídá, jak nemožně natvrdlý býval nebohý Humbert ve věcech sexu.

ŘÍKAL JSEM SI, že hledám pouze uklidňující přítomnost, oslavovaný *pot-au-feu* a oživlou mušličku, jenže to, co mě skutečně k Valerii přitahovalo, bylo něco v jejím chování, čím mi připomínala malou dívku. Ne snad proto, že by se u mě něčeho dohadovala, měla to prostě v sobě – a já na to naletěl. Upřímně řečeno, bylo jí přinejmenším dost ke třiceti (nikdy jsem vlastně nezjistil, kolik jí doopravdy je, protože i její pas lhal) a o věneček přišla za okolností, které se měnily spolu s náladou její paměti. Co se mě týče, byl jsem tak naivní, jak může být jen zvrhlík. Působila načechraným a neposedným dojmem, oblečená *à la gamine*, štědře vystavovala na odiv hebké nohy, uměla zdůraznit bělost nártu černým sametem pantoflíčku, špulila rty, dělala dřolíčky, skotačila, roztáčela sukni a pohazovala krátkými světlými lokýnkami tím nejpůsobivějším i nejtriviálnějším způsobem, jaký si lze představit.

Po krátkém obřadu na *mairie* jsem ji uvedl do nového bytu, který jsem pronajal, a trochu jsem ji zaskočil, když se před začátkem jakýchkoli něžností musela převléknout do obyčejné dívčí noční košilky, kterou se mi podařilo otočit z prádelníku v jednom sirotčinci. Svatební noc mě mírně rozjařila a do rozednění jsem tu nánu málem připravil o rozum. Jenže skutečnost brzy vynesla své trumfy. Odbarvená kudrlinka podkryla svůj načernalý kořínek a chmýří se proměnilo v ostny na oholené holeni; uhýbavá, uslintaná ústa, ať jsem je sebevíc pěchoval láskou, hanebně prozrazovala svoji podobnost s odpovídající částí obličeje na úzkostlivě opatrovaném portrétu její mrtvé ropuchovité matky; a Humbert Humbert náhle místo bledé malé holky z ulice objímal hřmotnou, kyprou, podsaditou, prsatou a zabedněnou babu.

Tento stav trval od roku 1935 do roku 1939. Jejím jediným kladem byla zamlklá povaha, která kupodivu pomohla vytvořit v našem ubohém bytečku zvláštní pocit pohodlí: dva pokoje, zamlžený pohled z jednoho okna, cihlová zeď v druhém, mrňavá kuchyňka, vana ve tvaru boty, v níž jsem se cítil

jako Marat a kde chyběla už jenom služebná s alabastrovou šíjí, která by mě proklála. Strávili jsme spolu docela dost příjemných večerů, ona hluboce ponořená do četby *Paris-Soir*, já zabraný do práce u rozviklaného stolu. Chodili jsme do kina, na cyklistiku a na box. Jejího vyčpělého těla jsem se domáhal velmi zřídka, pouze v případech nejvyšší nouze a zoufalství. V koloniálu v naší ulici měli dcerku, jejíž stín mě přiváděl k šílenství, ale s pomocí Valerie jsem ze své neuvěřitelné šlamastyky nakonec pár legálních ventilů našel. Co se týče vaření, v tichosti jsme zavrhlí *pot-au-feu* a většinou jsme chodili jíst do jednoho lokálu na Bonapartově ulici, kde bývala hlava na hlavě, ubrusy samý flek od vína a ze všech stran se ozývalo brebentění cizinců. A hned vedle obchodník s uměleckými předměty vystavoval v přecpané výloze nádhernou, naporáděnou, zelenou, červenou, zlatou a indigově modrou starou americkou rytinu – lokomotivu s gigantickým komínem, úžasnou radlicí a velkými barokními svítilnami, která táhla své nafialovělé vozy bouřlivou prérijní nocí a mísila chuchvalce černého, jiskrami prošpikovaného kouře s ježatými bouřkovými mraky.

Protrhly se. V létě 1939 zemřel *mon oncle d'Amérique* a odkázal mi pár tisíc dolarů roční renty pod podmínkou, že přesídlím do Států a trochu dohlédnu na jeho podnik. Tahle perspektiva mi náramně vyhovovala. Cítil jsem, že můj život potřebuje čerstvý vítr do plachet. A to ještě nebylo všechno: do plyše manželského pohodlí se pustili moli. V posledních týdnech jsem pozoroval, že moje tučná Valerie není nějak ve své kůži – zmocnil se jí podivný nepokoj, místy dokonce dávala najevo cosi jako podráždění, což se naprosto vymykalo chování původní postavy, kterou měla ztvárnit. Když jsem jí oznámil, že zanedlouho odplujeme do New Yorku, tvářila se rozpačitě a rozrušeně. Měli jsme určité problémy, vyřizování jejích dokladů se dost vleкло. Vlastnila Nansenův, lépe řečeno Nonsensův pas, s nímž si z nějakého důvodu nedokázal bez problémů poradit ani její podíl na neotřesitelném švýcarském občanství jejího manžela. Měl jsem za to, že netečnost v ní

vyvolalo nevyhnutelné čekání ve frontě na *préfecture* a ostatní formality, přestože jsem jí trpělivě popisoval Ameriku, zemi růžových miminek a mamutích stromů, kde se život s nudnou a ušmudlanou Paříží nedá srovnat.

Jednou ráno jsme vycházeli z nějakého úřadu (doklady už měla skoro vyřízené), když Valerie, jak se tak kolébá po mém boku, začne bez jediného slova divoce vrtět svou pudličí hlavou. Chvíli jsem si jí nevšímal, ale pak jsem se zeptal, zda si myslí, že v ní něco má. Odpověděla (a tady překládám z její francouzštiny, která byla, jak se domnívám, pro změnu překladem nějaké slovanské banality): „V mém životě je jiný muž.“

Ano, proč to tajit, uším manžela neznějí tahle slova zrovna libě. Musím se přiznat, že mi vzala dech. Seřezat ji rovnou na ulici, tam a tehdy, což by asi na mém místě udělal každý pozitivní plebejec, se nedalo. Léta tajných muk mě naučila nadlidiskému sebeovládání. Otevřel jsem jí tedy dveře taxíku, který se už hodnou chvíli vábivě ploužil vedle chodníku, a v tomhle relativním soukromí jsem ji tiše požádal, aby svůj srdcervoucí výlev vysvětlila. Dusil jsem se narůstajícím vztekem – ne snad, že by mě k té směšné figurce vázaly nějaké něžné city, nýbrž proto, že od toho jsem tu byl já, abych rozhodl v záležitosti právního a neprávního svazku, a tady Valerie, *Mme Humbert*, ta stará komediantka, se zatím drže chystá po svém skoncovat s mým pohodlím a osudem. Naléhal jsem, aby mi prozradila jeho jméno. Opakoval jsem svou otázku, ale ona dál burleskně blekotala, prý jak je se mnou nešťastná a že se se mnou dá okamžitě rozvést. „*Mais qui est-ce?*“ zařval jsem nakonec a praštil jsem ji pěstí do kolena; a ona, aniž hnula brvou, na mě civěla, jako by odpověď byla příliš prostá, než aby se dala vyjádřit slovy, a pak prudce pohodila rameny a ukázala prstem na býčí šíji taxikáře. Zastavil u jedné kavárny a představil se. Jeho směšné jméno mi vypadlo z paměti, ale i po té spoustě let ho stále vidím před sebou, toho zavalitého Rusa, bývalého bělogvardějského plukovníka s huňatým obočím a vysoko vyholenými vlasy – v Paříži si tisíce takových jako on zařídily

tuhle ztřeštěnou živnost. Posadili jsme se ke stolu, carský důstojník objednal víno a Valerie, která si nejprve přiložila na koleno navlhčený ubrousek, mluvila dál, spíš *do* mě než ke mně: chrlila slova do té důstojné nádoby s nespoutaností, jakou bych u ní nikdy nečekal, a každou chvíli oblažovala svého netečného milence sprškou polštiny či ruštiny. Situace byla absurdní a stala se ještě absurdnější, když plukovník v taxislužbě Valerii s vlastnickým úsměvem zarazil a začal rozbíjet *svoje* názory a plány. S ukrutným přízvukem, kterým se honosila jeho přepečlivá francouzština, nalinkoval svět lásky a práce, do něhož hodlal vstoupit ruku v ruce se svou přítelkyní Valerií. Ta seděla mezi ním a mnou a upravovala se, líčila si sešpulené rty, prsty si rovnala blůzu na prsou (přitom se jí ztrojoval podbradek) a tak dál, a on o ní mluvil, jako by tam ani nebyla, spíš jako by byla nějakým sirotečkem, který má pro své vlastní dobro změnit jednoho moudrého poručníka za druhého, ještě moudřejšího; a třebaže můj bezmocný vztek možná nafoukl a znetvořil určité dojmy, mohu odpřisáhnout, že se plukovník se mnou skutečně radil o takových věcech, jako je její strava, menstruace, garderoba a knihy, které četla nebo by přečíst měla. „Řekl bych, že se jí bude líbit *Jan Kryštof*, co myslíte?“ Byl to namouduši vzdělanec, pan Taxovič.

Učinil jsem přítrž tomu blábolu návrhem, aby si Valerie okamžitě sbalila kufry, načež se nepříliš důvtipný plukovník galantně nabídl, že je naloží do auta. Vrátil se ke své původní profesionální roli a vezl Humbertovy domů, Valerie celou cestu mlela pantem a Humbert Hrozný uvažoval s Humbertem Krotkým, zda by Humbert Humbert měl zabít ji, nebo jejího milence, nebo oba, anebo ani jednoho. Vzpomínám si, jak jsem si kdysi pohrával s pistolí patřící jednomu mému spolužákovi, v době (mám dojem, že jsem o ní ještě nemluvil, ale to nevadí), kdy jsem koketoval s myšlenkou užít si s jeho sestřičkou, nefalšovanou nymfičkou s velkou černou mašlí, a pak se zastřelit. Přemítal jsem v té chvíli, jestli mi Valečka (jak jí plukovník říkal) opravdu stojí za to, abych ji zastřelil,